

UNA AFORTUNADA I COMPRENSIBLE ESCENA HISTÒRICA A PRISCIL·LA

Lluís Papiol Molné

En una galeria de les catacumbes de Priscil·la que dóna a la Via Salaria de Roma, s'hi troba una pintura al fresc amb la representació més antiga de la Mare de Déu amb el Nen, ja que es remunta a la primera meitat del segle II dC. La Mare de Déu apareix vestida amb una túnica de màniga curta i porta un vel. Sosté el Nen Jesús als braços i està asseguda en un seient sense respall.

Sobre el personatge que té davant seu s'ha discutit molt i l'explicació més acceptada és la que l'identifica amb el profeta *Balaam* ja que apunta a una estrella

La representació més antiga de la Mare de Déu amb el Nen Jesús. Primera meitat del segle II d.C.

que està pintada entre la Mare de Déu i el profeta.

Del segle I són les primeres catacumbes cristianes de Roma, d'aquell temps en què es deixava sentir en aquesta ciutat la influència directa de la fe pels apòstols Pere i Pau. Els cristians van connectar des dels primers moments amb individus de l'aristocràcia romana com a adherits i entre ells van destacar els membres de les famílies dels Pomponi, els Cecili, els Corneli, els Acili Glabió; la família imperial *gens flavia*. Aquests rics patricis cedien les seves cases com a lloc de reunió per al culte dels primers cristians i van originar així les primeres esglésies o *tituli*.

Les catacumbes estaven excavades en un terreny de Roma format de tova, una roca blanca d'origen volcànic. Però abans d'arribar a Roma, els seguidors de Crist ja van trobar catacumbes excavades en algunes zones del subsòl de la capital, és el cas que ja les tenien allí els jueus i els pagans, pel fet que els israelites sempre han sentit un gran horror a la cremació dels cadàvers i volien que els seus morts fossin enterrats en sepulcres cavats a la roca. Aquest és el cas també que Jesucrist va ser enterrat en un sepulcre excavat a la mateixa roca.

Sovint aquests cementiris subterranis arrencaven d'un *arenari* i llavors aquest s'unia a través d'una galeria, en previsió de poder facilitar l'entrada oculta als cristians en època de les persecucions. Tot i que es prenia moltes precaucions –com diu Tertulià– molts cops van ser inútils, ja que degut a les denúncies i traïcions, els cristians es van veure sovint assaltats i morts en els mateixos *arenaris*.

Aquestes galeries subterrànies tenen molts nínxols excavats a les parets, en els quals els primitius cristians hi enterraven els seus morts i practicaven les cerimònies del culte cristià; van ser famoses les de Santa Inés, Sant Calixte, Santa Priscil·la, de Flàvia, Domitila, etc.

Al començament, els cristians eren perseguits, però en el silenci de les catacumbes els grups de fidels es reunien d'amagat per professar el seu culte i allí eren batejats, rebien l'Eucaristia i els diaques ensenyaven la doctrina i els seus himnes religiosos. Sens dubte, el conjunt de galeries amb diferents noms, que formen les catacumbes, són les primeres manifestacions de l'art cristià. Així, per exemple, sobre les parets els primers seguidors de Jesucrist, a més de les inscripcions fúnebres, van pintar nombrosos frescos i van gravar els símbols de la nova religió, com el pa, el peix, la creu, el colom, el pastor que porta l'ovella, l'àncora, Sant Pere amb el gall, la nau, la vinya i, a la galeria de Priscil·la, tal com ensenya a la fotografia, la representació més antiga de la Mare de Déu amb el Nen Jesús, ja que es remunta a la primera meitat del segle II.

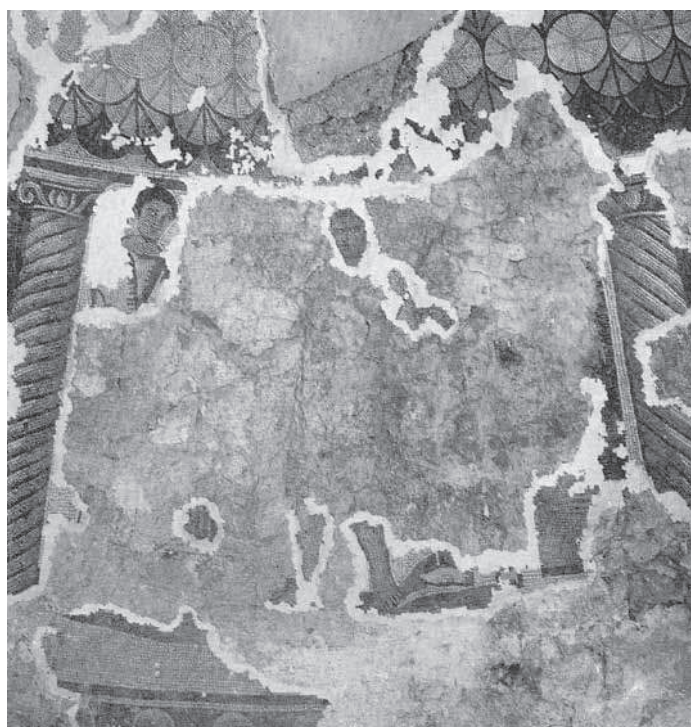
Conjuntament, amb aquesta interessant pintura de la representació més antiga de la Mare de Déu amb el Nen Jesús, també hi ha representades a la zona o instàncies unes altres escenes representatives que igualment es corresponen amb l'Antic i el Nou Testament i que són: El Bon Pastor, La vida de Jonàs, Daniel a la fossa dels lleons, Els tres joves hebreus al forn, etc. L'escenografia, la forma i els caràcters dels seus dibuixos es corresponen perfectament amb els quadres bíblics representats en el mosaic de la cúpula de Centelles. Totes aquestes escenes estan emmarcades amb criteris de l'Antic i el Nou Testament i sempre ens enalteixen la salvació i la resurrecció de l'individu.

Si continuem aprofundint amb el temps més per endavant, veiem que al Mausoleu de Centelles, segle IV, i al costat de la franja central del mosaic de la cúpula

hi trobem emmarcades amb columnes les mateixes escenes cristianes i molt exactament comparatives amb les que es van escenificar amb pintura, a començaments de l'era cristiana i que són del segle II i que es poden veure a les catacumbes.

Dins del nostre contorn podem observar les escenes cristianes que tenim representades en el mosaic de la cúpula de Centcelles, això ens afavoreix i ens ajuda encara més a entendre els esdeveniments religiosos tan importants del Cristianisme. Que poc a poc van apartant la religió de l'Estat romà, que en aquestes dates es basava en el paganisme, que era el culte oficial de l'Imperi, però amb l'arribada dels primers cristians a Romà, els apòstols, els clergues i també els emigrants van afavorir i ensenyaren a comprendre les Divines Escripures que proclamà Jesucrist.

En un dels quadres bíblics, representat en el mosaic de la cúpula de Centcelles, que es correspon amb el número V, resulta que encara hi ha per identificar la seva representació, però si seguim la interessant comparació amb el quadre de la pintura de la Mare de Déu amb el Nen Jesús de Priscilla suposem que l'escena de la franja central del mosaic de Centcelles, es correspon també i amb les altres figures a la d'una dona i el nen. El nen pràcticament no es veu representat, però després de fer un càlcul per part d'un professor d'història, es veu que el jaç que queda marcat al ciment original de quan al segle IV van clavar i quedaren subjectes

Escena de la zona central número V del mosaic de la cúpula del mausoleu de Centcelles.

les tesselles de mosaic al ciment tou es veuen els senyals i la forma d'un cap petit d'un nen, que és sostingut per una dona.

Si aquesta escena de Centcelles queda per identificar l'haurem d'interpretar amb una altra de similar, que pugui pertànyer a alguna de les moltes escenes que es van viure durant la infància del Nen Jesús, acompanyat per la seva mare, la Mare de Déu.

Serà factible interpretar aquesta escena de la franja central representada al mosaic de la cúpula de Centcelles amb l'altra escena també bíblica de la pintura al fresc representada a la catacumba de Priscil·la a Roma. Pensem que sí. Però si no es correspongués representant la mateixa escenificació, no passa res perquè tenint la referència i la interpretació del quadre amb la Mare de Déu i el Nen de Priscil·la ja seria suficient perquè és pugués escriure la història, o millor, dit, la vida de la Sagrada Família.

Si hi ha algun lector que li interessen conèixer i comprendre amb un sentit arquitectònic i històric el conjunt monumental del "Mausoleu de Centcelles" i vulgui rebre'n informació. Al llibre dels "Estudis de Constant", número 28, any 2012, pàgines 171 al 232, tinc publicat un article que fa referència i molt especialment a tots els treballs realitzats a Centcelles, uns treballs que es corresponen a les excavacions arqueològiques, la neteja i la restauració del mosaic de la cúpula, l'estudi i la descripció de les escenes bíbliques de l'Antic i el Nou Testament, i tota la protecció i restauració del conjunt arquitectònic, inclosa també la cripta dedicada al culte, per honorar els traspàs al sentiment de la mort. Segons el professor Helmut Schlunk i el doctor Theodor Hauschild es van referir a Centcelles com un mausoleu i amb una cripta que s'hauria construït com una càmera per guardar el sarcòfag del difunt emperador Constant (any 350), que era el fill de l'emperador Constantí I el Gran.

Verge

És el títol que la Santa Església dóna a les dones que van conservar la seva virginitat. Maria mare de Jesús, el tema de la Verge Maria ha donat motiu a les obres més belles de l'art cristià. Són especialment cèlebres les nombroses Madones de Rafael. Les imatges de la Verge com a mare amb el Diví Nen són potser les més nombroses i les més notables, però han donat lloc també a obres famoses les representacions de la Mare del Dolor al Calvari o al Descendiment o Suplici de Crist, la Dormició (Mantegna), l'Anunciació (Ticià), la Coronació (Fra Angelico), etc.

Maria Mare de Jesús. Els evangèlics canònics, especialment els de Mateu i Lluc, informen de les següents dades: pertanyia a la tribu de Judà i era descendent de David i els seus pares eren Joaquim i Anna. Maria aprenia des de nena l'ensenyament del Torà, que reflectia els cinc primers llibres de la Bíblia, i escoltaria a casa i després a la sinagoga la llei jueva i les profecies antigues, entre elles les del Messies esperat, sense pensar que Déu tingués posats els ulls en ella perquè fos la mare de Jesús.

Segons Nicèfor Calixt, parlant de la Santíssima Verge va dir: "Els seus costums, aspecte i estatura van ser tals que, com diu sant Epitafi: 'Es portava en tot en honestedat i gravetat, parlava molt poc i només lo necessari, escoltava els altres amb gust i afabilitat, donant a cada qual l'honor i la reverència que li era deguda; va

L'Anunciació

La Nativitat

ser de mitjana estatura, tot i que alguns diuen que va excedir una mica de regular'. I més endavant afegeix: 'el seu color tirava al blat va tenir el cabell ros, els ulls vius, de color baixi semblant al de l'oliva. Era una mica morena, tenia les celles arquejades, el nas llarg, bells els llavis i acompanyats d'una gran suavitat de paraula, el semblant no rodó, ni agut, sinó una mica llarg i llargues les mans i els dits. Era finalment enemiga de tot lo faust, senzilla i que, de cap manera fingia el seu rostre, no portant res amb ella mateix, que feia olor de delicadesa i venerant sempre la virtut excel·lent de la humilitat. En quant a la roba que usà, es va accontentar amb el color natural que tenia la roba, el que manifesta encara avui el sant vel del seu cap i, per dir-ho en una paraula, en totes les seves coses se li arribava a veure una amabilitat celestial'.

Després del seu casament amb Josep va rebre l'anunci d'haver estat escollida per Déu com la mare del Verb encarnat, l'Esperit Sant vindrà a sobre teu i l'Altíssim et farà ombra. Va visitar a Isabel (ella era la cosina de la Verge muller del profeta Zacaries, vell i sense descendència, l'arcàngel san Gabriel li anuncià que tindria un fill i quan va néixer li van posar Joan de nom) i pronuncià el Cant Magníficat, viu amb Josep de Natzaret que, segons els Evangelis descendia de la casa de David, d'ofici fuster, després, fins que el cens ordenat per l'emperador August els obliga a traslladar-se a Betlem de Judà, a la seva ciutat d'origen; allí dona a llum a Jesús. En els dies que governava el rei Herodes, van arribar d'Orient a Jerusalem uns mags, anomenats Gaspar, Melcior i Baltasar, dient: "On esta el rei dels jueus

que acaba de néixer. Hem vist la seva estrella a orient i venim a adorar-lo".

Herodes, veient-se burlat pels mags, es va irritar i va manar matar tots els nens que es trobaven a Betlem i als seus termes. Com tots els tirans, Herodes era

gelós. La família es refugia a Egipte durant la persecució d'Herodes i torna després a Natzaret, on Jesús va viure fins als 30 anys.

Maria Santíssima, la Nostra Senyora, Mare de Déu, que havent concebut sense obra de cap home, va ser verge abans del part, durant el part i després del part; la donzella que va entregar la seva vida als plans de Déu, s'estimava amb tot el cor a Jesús i Josep, amb els quals formava la Sagrada Família. Segons la fe cristiana, Jesucrist és la segona persona de la Santíssima Trinitat o Fill de Déu, fet home. El nom de Jesucrist resulta de la unió de Jesús, que significa Salvador, amb Crist, que significa ungit, nom del Messies, personatge promès pels profetes de l'Antic Testament i ardentment esperat pels jueus. Segons els evangelis, va néixer de Maria Verge a Betlem de Judà.

El nen creixia i es feia fort, ple de saviesa i la gràcia estava amb Ell. Els seus pares anaven cada any a Jerusalem a la festa de Pasqua. Quan tenia dotze anys i anava amb els pares, segons el ritus festiu, i tornava un cop acabades les fetes, el nen Jesús es va quedar a Jerusalem, sense que els seus pares, el trobessin a faltar. ordenava la llei que els israelites es presentessin tres vegades a l'any davant del Senyor, en les tres grans festivitats de Pasqua, Pentecosta i Tabernacle per donar gràcies a Déu pels beneficis rebuts. per tornar, s'ajuntaven els dels mateix poble o famílies, però el costum imposava que les dones fossin separades dels homes. Els nens podrien formar part d'un grup a part o agrupar-se als grans. Així s'explica que el Nen podés quedar-se a la ciutat, sense que els seus pares el trobessin a faltar.

Passats aquests tres dies, Jesús va aparèixer a l'atri del temple, on els doctors establien càtedra i els oients, asseguts al terra, escoltaven les seves lliçons. Jesús estava, com un de tants, escoltant i preguntant, però amb les seves preguntes descobreix la seva meravellosa saviesa i ciència precoç, amb la qual cosa fa

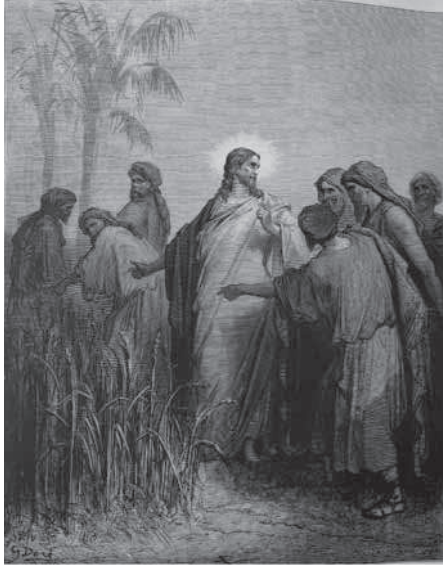

Jesús a la Sinagoga

meditar els doctors sobre els sentits de les divines Escripures, i Jesús continua expressant-los les seves lloances: l'Esperit del Senyor reposa sobre mi perquè m'ha enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat, i als cecs que els torni la llum, a posar en llibertat als oprimits, a proclamar la creença de la veritable fe religiosa que ens ofereix la llei del Senyor Déu, el meu Pare, i anunciar-vos la bona nova del regne de Déu i la salvació dels que creguin en Ell.

Quan els seus pares el van trobar els va dir: "Per què em busqueu? No veieu que he d'ocupar-me de les coses del meu Pare?"

Va formar un grup de deixebles que havien de predicar aquest missatge i continuar la seva obra (cristianisme església). Segons l'Evangelí, els apòstols

Els Apòstols designats per Jesús

designats por Jesucrist foren Simó Pere, Andreu, Joan, Jaume el Major, Mateu, Bartomeu, Felip, Tomàs, Judes Tadeu, Jaume el Menor, Simó i Judes Iscariot, que fou substituït per Maties, després de l'Ascensió. També es diu apòstol a Pau i Bernabé, degut al caràcter especial de les seves vocacions.

Joan Baptista, anomenat el *pre-cursor*, era un profeta hebreu, fill de Zacaries i Isabel. Es va retirar al desert de Judea portant una vida de gran austeritat. Després, al costat del Jordà, va iniciar la seva predicació cridant les gents a la conversió i anunciant el Messies. Va batejar Jesucrist i va morir decapitat per ordre d'Herodes, aquí havia acusat d'adulteri.

Amb l'arribada de Jesucrist, els fariseus s'escandalitzaven i a les seves murmuracions va haver de respondre: "No teniu necessitat de metges els sans, sinó els malalts, perquè no he vingut a buscar els justos, sinó els pecadors".

Jesús va recórrer tota la Galilea ensenyant a les sinagogues, predicant l'Evangeli del regne i curant totes les malalties.

El bateig de Jesús

Grans multituds de gent el seguien, i venien de Galilea, de la Decàpolis de Jerusalem i d'altres bandes del Jordà. Jesús, en veure la multitud, va pujar a una muntanya, i quan es va asseure se li van apropar els apòstols, als quals ensenyava dient-los les benaurances. Aquí comença el sermó de la muntanya, que és un sermó a manera de programa de la predicació del Salvador.

Les benaurances senyalen les condicions que han de tenir els deixebles de l'Evangeli per entrar al regne de Déu, les quals no consisteixen en coses terrenals, sinó en la justícia, en la pau i en el goig de l'Esperit Sant. "Alegreu-vos i celebren-ho, perquè la vostra recompensa al cel serà gran".

Caminava Jesús per les ciutats i pobles predicant i anunciant el regne de Déu, acompanyat dels dotze. Anava

Jesús curant els malalts

Jesús predicant a la multitud

d'indret a indret, anunciant l'Evangeli i curant malalts per totes bandes. Jesús ensenya als seus deixebles lo dolent que és l'escàndol: que han de perdonar les injúries. Cura els leprosos i fa molts altres miracles.

Quan s'apropa a Betsabé i Betània, a la muntanya dels olivers, envia dos deixebles perquè vagin al poble d'aquí al costat i trobareu un ase. Deslligueu-lo i porteu-me'l. Li portaren a Jesús, el cobriren amb els seus mantells i Jesús va pujar a sobre d'ell.

Jesús entra a Jerusalem com triomfant, prediu i plora la seva ruïna, enmig dels aplaudiments del poble. La destrucció que anuncia el Salvador no és tot aquell judici, però és l'episodi més important, sobretot per la destrucció del temple, que indica la ruptura de l'antiga aliança de Déu amb Israel. El gran pecat d'Israel va ser rebutjar el Messies i posar-lo a la creu.

Faltaven dos dies per a la Pasqua i els Azims, i els prínceps dels sacerdots i els escribes buscaven com apoderar-se de Jesús en engany i donar-li mort. A la tarda, d'aquell dia de Nissan, segons el calendari hebreu, se sacrificava el corder pasqual, que s'havia de menjar a la nit, és a dir, quan començava la posta de sol.

Llavors un de dotze anomenat Judes Iscariot, va anar on es trobaven els summes sacerdots i els va dir, Si me'n doneu diners us el lliuro? i ells li van donar trenta monedes de plata. I des d'aquest moment estava buscant una oportunitat per entregar-lo.

El primer dia dels Azims es quan se sacrificava la Pasqua i van trobar un lloc adequat per preparar el sopar Pasqual. Quan va arribar la tarda Jesús va venir amb els dotze apòstols i mentre menjaven Jesús els va dir: "Un de vosaltres que menja amb mi em lliurarà, però ai d'aquell home a través del qual el Fill de l'Home serà

Entrada de Jesús a Jerusalem

El sopar

lliurat, més li valdria no haver nascut. Començat el sopar, es va aixecar de la taula i va treure el vestit i agafant una tovallola va posar aigua en una palan-gana i va començar a rentar-los els peus als deixebles i eixugar-los-els amb la tovallola que portava cenyida. El qui s'ha banyat no necessita rentar-se, està net, i vosaltres esteu nets, però no tots. Jo us he donat exemple perquè vosaltres ho feu també com jo ho he fet. A pesar de l'altesa de la seva dignitat i que havia rebut del Pare, el poder sobre totes les coses, executa aquell acte d'humilitat i amor cap als seus deixebles.

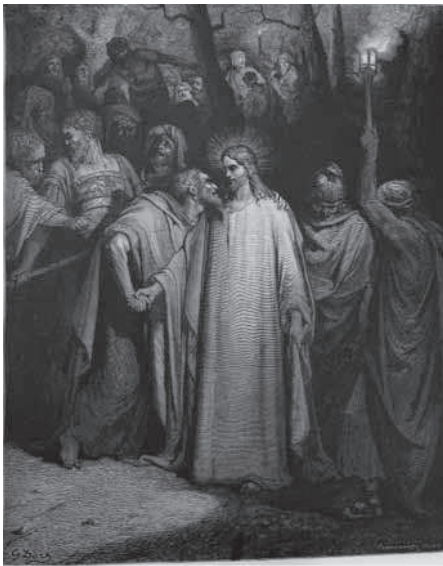
Mentre menjaven va agafar el pa i beneint-lo el partí i el donà als seus deixebles i va dir: "preneu, perquè aquest és el meu cos, entregat per vosaltres." Va agafar el calze, després de donar gràcies, el va donar als dotze i mentre bevien els va dir: "Aquesta és la meua sang de l'aliança, que serà vessada per vosaltres. Feu això, que és el meu memorial. Aquesta és l'última Pasqua que celebraré amb vosaltres. Me'n vaig al cel a preparar-vos una altra Pasqua o banquet, que serà el compliment sencer d'aquesta Pasqua figurativa. Seré la víctima per a la nova i eterna Pasqua d'un poble nou".

Dits els himnes, van sortir cap a la Muntanya de les Oliveres i, un cop arribat allí, els va dir: "Pregueu perquè no entreu en temptació, tots us escandalitzareu perquè està escrit. Feriré al pastor i es dispersaran les ovelles, però després d'haver ressuscitat us precediré a Galilea. L'apòstol Pere li va dir que no s'escandalitzaria i Jesús li va contestar: "Jo et ben asseguro que tu avui, aquesta mateixa nit, abans que el gall canti per segona vegada tu m'hauràs negat tres vegades.

Van arribar a un lloc anomenat Getsemaní i Jesús els va dir "Seieu aquí mentre vaig a pregar" i va començar sentir temor i angouxa i va dir "La meua ànima està plena de tristesa fins a la mort, quedeu-vos aquí i vetlleu amb mi". Jesús va caure al ter-

Jesús al Mont de les Oliveres

El petó de Judes

ra i pregava per si era possible allunyar d'ell aquesta hora, i deia: "Abba, Pare, tu que tot ho pots, aparta de mi aquest calze, però que no sigui el que jo vulgui, sinó el que vulguis tu. Ha arribat l'hora i el Fill de l'Home és lliurat a les mans dels pecadors.

En aquell instant quan ell estava parlant va arribar Judes, un dels dotze, i amb ell un tropell amb espases i garrots (de part dels escribes i ancians). La consigna era que "A qui jo faci un petó, aquell és, agafeu-lo i porteu-lo amb seguretat". A l'instant va arribar Judes i acostant-se a ell li va dir "Rabi" i li va fer un petó. Al mateix temps ells van posar les mans a sobre i el van detenir. Prenent la paraula Jesús els va dir: "Amb espases i bastons heu vingut a detenir-me, com si fos un bandit. Però així es compliran les escriptures.

Quan es va fer de dia van conduir Jesús a casa de Caifàs, el Pontífex, on s'ajuntaven tots els prínceps dels sacerdots, el consell d'ancians i els escribes (els tres elements que componien el Sanedrí, senat o tribunal suprem de la nació). Pere el seguia de lluny fins al palau del Pontífex i va esperar per veure com acabava tot allò. Els prínceps dels sacerdots i tot el Sanedrí buscaven falsos testimonis contra Jesús per condemnar-lo a mort. Al final, se'n van presentar dos que van dir: "Aquest ha dit que pot destruir el temple de déu i en tres dies edificar-lo". Caifàs es va aixecar i va dir: "No respons res? Què dius sobre el que aquests testifiquen en contra teu?", però Jesús callava. El Pontífex li va dir: "Et juro per Déu viu, si tu ets el Messies, el fill de Déu". I Jesús li va dir: "Tu ho has dit. I jo us dic que un dia veureu el Fill de l'home assegut a la dreta del Pare i

com ve sobre els núvols del cel". (És veritat que Jesús havia dit que ell era el Crist o Rei, però els senadors i ancians dels jueus callaven maliciosament que parlava d'un regne espiritual).

Negació de Sant Pere

Llavors el Pontífex s'esquinça les vestidures i diu: "Ha blasfemat. Quina necessitat tenim de més testimonis? Acabeu de sentir la blasfèmia, què us sembla? Tots van dir: "Reu de mort". Llavors van començar a escopir-lo i a donar-li cops, uns altres el ferien a la cara i deien: "Profetitzats, Crist, qui és el que t'ha ferit?"

Pere estava assegut a dins de l'atri i se li va apropar una serva del Pontífex que, en veure'l li va dir: "Tu també estaves amb el Natzarè, amb Jesús. Ell ho va negar dient: "Ni se ni entenc el que em dius". Va sortir a fora del vestíbul i el gall va cantar, però quan sortia cap a la porta el va veure una altra serva i va dir als presents: "És cert, , tu ets dels seus, perquè el teu parlar et desobeeix, ets galileu". Llavors va començar a maldir i jurar. "Jo no conec a aquest home".

I a l'instant i per segona vegada va cantar

el gall. Pere recordà les paraules que Jesús li havia dit, va sortir a fora i plorà amargament.

Judeus va veure llavors com Jesús era condemnat, se'n penedí i tornà les trenta monedes de plata als prínceps dels sacerdots, dient-los: "He pecat lliurant la sang innocent" i després de tirar les monedes al temple, es va retirar i es va penjar.

Tan bon punt els sacerdots van celebrar consell amb els ancians i els escribes i tot el sanedrí. Van lligar Jesús i el portaren per entregar al procurador romà, Ponci Pilats. Pilats li va preguntar: "Ets tu el rei dels jueus?". I Jesús contestà: "Tu ho has dit" Els prínceps l'acusaren insistentment. Pilats torna a interrogar-lo: "No respones res?" Mira de quantes coses t'acusen?" Però Jesús no responia res, de tal manera que Pilats estava desconcertat.

Des del començament al final de la seva vida pública, Jesús es va proclamà enviat o llegat de Déu. Sabut és que, en primer lloc, des de temps antiquíssims, els jueus esperaven la vinguda d'un llegat diví per excel·lència, insigne sobre tots els altres, als quals designaven amb el nom de Messies. Doncs bé, Crist va dir repetides vegades i amb tota claredat que Ell era aquest llegat diví, recordem tan sols aquell moment solemne en que el Summe Pontífex li conjura pel Déu vivent que digui si en realitat és "el Crist, el fill de Déu", això és el Messies, el fill de Déu; i Jesús amb tranquil·litat i ferma seguretat, li contesta: "Tu ho has dit".

Per a la festa solien deixar anar un pres de la presó, el qual ho demanava al poble. N'hi havia un que es deia Barrabàs, empresonat per homicidi. La multitud comença a cridar i demanar allò que se'ls acostumava a donar. Pilats els va preguntar: Voleu que deixi anar al rei dels Jueus?". Però els prínceps dels sacerdots excitaven les multituds perquè deixés en llibertat Barrabàs. Pilats preguntà un altre cop: "Què

voleu, doncs, que faci amb aquest home anomenat rei dels jueus?”. Ells una altra vegada van cridar: “Crucifica’l”. Pilats, decidit a complaure la multitud, els va lliurar Barrabàs i, un cop fuetejat, els entregà Jesús perquè el crucifiquin.

Jesús coronat d'espines

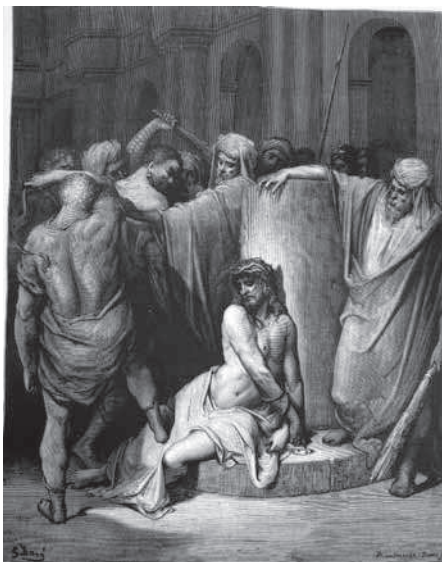
Quantes vegades els crits del poble il·lús o seduït fan callar les raons de la prudència i la justícia. La bona intenció de Pilats no va tenir tanta constància per salvar la vida de Jesucrist, com van tenir l'enveja i la malícia dels Escribes i Fariseus per fer cridar al poble que Jesús fos crucificat.

Els soldats van portar Jesús dins de l'atri, al pretori, i van convocar tota la cort. Li van posar una porpra, li cenyiren una corona d'espines, li posaren una canya a la mà, començaren a saludar-lo: “Salve, rei dels jueus” i el van ferir al cap amb la canya, l'escopiren i doblegant el genoll li feien reverències.

Després d'haver-se burlat d'ell, li tragueren la porpra i el vestiren amb la seva mateixa roba. Se'l van emportar per crucificar i obligaren un transeünt anomenat Simó de Cirene, que venia del camp, a portar també la creu.

Se'l van emportar a un lloc anomenat Calvari. El calvari és el nom d'un turó proper a Jerusalem. Els jueus van donar el nom de *Gòlgota* al calvari, que significa “calavera”. El calvari venia a ser un lloc d'execució dels criminals i de l'enterrament allí mateix dels seus cadàvers, però els jueus no van tenir mai un lloc fix per infligir l'última pena.

Li seguia una gran multitud del poble, sobretot dones, que es ferien i lamentaven per ell. Jesús es girà cap a elles i els va dir: “Filles de Jerusalem, no ploreu per mi, ploreu per vosaltres mateixes i pels vostres fills perquè vindran dies que es dirà: ‘Joioses les estèrils i els ventres que no han engendrat i els pits que no han amamentat’. Llavors diran als turons: ‘Caieu sobre nosaltres’ i als collats: ‘Oculteu-nos, perquè si això es fa a la llenya verda, en la seca, que

Els assots

La caiguda de Jesús

La crucifixió

es farà?'. Amb ell venien dos malfactors per ser executats.

Quan van arribar al lloc del calvari el van crucificar allí, i als dos malfactors, l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra. Jesús deia: 'Pare, perdona'ls, perquè no saben el que fan'. Dividint el seus vestits se'ls van repartir els soldats i a sobre del seu cap li van posar escrita la seva causa: "Aquest és Jesús, el rei dels jueus". El poble

estava allí mirant i els prínceps mateixos se'n burlaven dient: 'A altres salvà, salva't tu mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit', i l'escarnien també els soldats que s'apropaven a Ell, oferint-li vinagre i també repetien: 'Si ets el rei dels jueus, salva't a tu mateix'.

Un dels malfactors crucificat insultava Jesús mentre l'altre el reprenia i demanava misericòrdia i deia: 'Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu regne'. Ell li va dir: 'En veritat et dic, avui seràs amb mi al paradís'. Prop de la creu hi havia la mare Maria, Maria Cleofàs i Maria Magdalena. Jesús en veure la seva mare i al seu costat el deixeble estimat li va dir a la mare: "Dona, aquí tens el teu fill" i després va dir al deixeble: "Aquí tens la teva mare". I des d'aquella hora el deixeble la va acollir a la seva casa.

Elevació de Jesús

Mort de Jesús

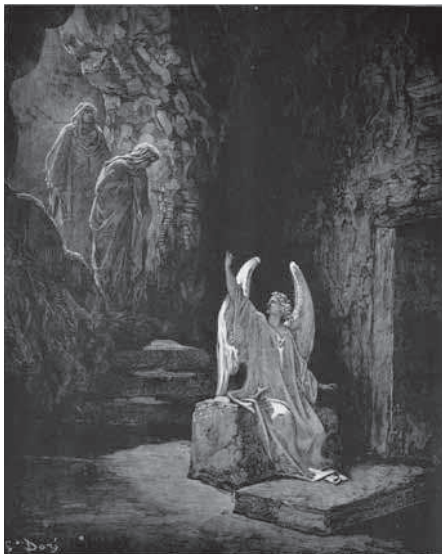
El Descendiment de la Creu

Arribada l'hora sexta, les tenebres va cobrir tota la terra fins l'hora nona, obscurint el sol i tremolant la terra i el vel del temple es va estripar pel mig. Jesús amb una gran veu va dir: 'Déu meu, Déu meu, perquè m'has desamparat?'. Després, un d'ells va agafar una esponja, la va mullar en vinagre, la va fixar a una canya i li va donar a beure. Jesús va dir: 'Tot està acabat, Pare, en les teves mans entrego el meu esperit', i dient això va expirar. El centurió ho va veure, glorificà a Deu dient: 'En veritat, aquest home era Just', i tota la multitud que havia assistit a aquell espectacle, veient el que havia succeït es va girar ferint-se al pit, tots els seus coneguts i les dones que l'havien seguit de Galilea estaven a distància i contemplava tot el procés. Els soldats, en veure Jesús mort, no li van trencar les cames sinó que un d'ells el va travessar amb una llança al costat.

Quan baixen Jesús de la creu el posen als braços de la seva Mare. La Mare de Déu dels Dolors, que porta impresos tots els instruments i dolors de la passió de Jesucrist és Maria, la seva dolça i desconsolada mare. Mireu-la turmentada i desconsolada al peu de la Creu Santa. Tot el que el Fill pateix al cos, la Mare ho pateix a l'ànima, les blasfèmies i les burles dels jueus li esquincen les entranyes, les gotes de la sang del Fill es barregen amb les llàgrimes de la Mare i el Fill acaba de morir. Quin cor més traspassat el dolcíssim Cor de Maria, en què les penes van creixent com les onades del mar, i quan Jesús mor i el sol s'amaga i els àngels ploren, el sol s'encongeix i la terra cruix com un cor, i els soldats fugen i les pedres es trenquen i els sepulcres s'obren i els morts ressusciten i els jueus corren atemorits, queda al peu de la creu Santa Maria, la dolorosa passionària, que recull amb les últimes gotes de la sang del seu Fill aquella gran recomanació de ser la nostra mare. "Mare, aquí teniu al vostre fill!".

Enterrament de Jesús

L'Àngel i les Santes dones

Arribada la tarda, perquè era la *Paras-ceve*; és a dir, el vespre del dissabte, va venir Josep d'Arimatea, membre il·lustre del Sanedrí, home bo i just, que no havia donat el seu assentiment a la resolució i als actes d'aquells, el qual també esperava el Regne de Déu, originari d'Arimatea, ciutat de Judea, s'atreví a presentar-se davant de Pilats i demanar-li el cos de Jesús. Pilat es va meravellà que ja hagués mort i va fer cridar un centurió per preguntar-li si en veritat ja havia mort. Informat el centurió, donà el cadàver de Jesús a Josep, el qual comprà un llençol, l'embolicà amb el llençol i el diposità en un monument que estava excavat a la roca, on ningú encara no hi havia estat sepultat i girà la pedra sobre la porta del monument. Maria Magdalena i Maria Cleofàs van mirar i a la tornada prepararen aromes i mirra per ungir-lo.

Durant el dissabte van estar-se quiets per causa del precepte. però el primer dia, passat el dissabte, molt de matinada, van anar al monument, portant els aromes que havien preparat, es deien entre si: 'Qui ens mourà la pedra de la porta del monument?'. I mirant van veure que la pedra estava moguda; era molt gran i en entrar al monument no van trobar el cos del Senyor Jesús i mirant van veure a un jove assegut a la dreta, vestit amb una túnica blanca i van quedar impressionades d'espant, ell els va dir: 'No us espanteu, busqueu al Natzarè, el crucificat; ha ressuscitat, no està aquí, recordeu com us va parlar quan encara estava a Galilea, dient que el Fill de l'home havia de ser entregat en poder de pescadors, i ser crucificat i ressuscitar al tercer dia. Elles es van recordar d'aquestes paraules i tornant del

monument, van comunicar tot això als apòstols i a tots els altres.

Un cop ressuscitat Jesús l'endemà del primer dia de la setmana, es va aparèixer primer a Maria Magdalena, a qui havia tret set dimonis; ella va ser qui ho anuncià

als qui havien viscut amb Ell, que estaven abatuts en la tristesa i el plor, però sentint que vivia i que havia estat vist per ella no ho van creure. Quan la Verge Maria es va trobar amb Jesús, ella li va dir en hebreu Rabboni!, que vol dir, mestre, Jesús li va dir: deixa de tocar-me perquè encara no he pujat al meu Pare. Jesús ressuscitat no estava sotmès a les lleis físiques.

Després d'això es va mostrar en una altra manera als dos homes que venien de camí i es dirigien al camp; aquests van tornar a la ciutat i van donar la notícia als altres, ni aquests no ho van creure.

Al final es va manifestar als onze i tots estaven reclinats a la taula, i els va reprendre incredulitat i duresa de cor, perquè no creure als qui l'havien vist ressuscitat d'entre els morts, i els va dir: El que jo us deia quan encara estava amb vosaltres, que era precís que es complís tot allò que estava escrit a la Llei de Moisès, en els Profetes i en els Salmos sobre mi. Llavors els va obrir la intel·ligència perquè entenguessin les escriptures i els va dir: Que així estava escrit, que el Messies patís i el tercer dia ressuscités d'entre els morts. A partir d'aquell moment Jesús els va donar les últimes instruccions: Se m'ha donat tot el poder del cel i de la terra, ensenyeu la doctrina a tota la gent, batejant-la en nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, ensenyant-la a observar tot el que jo us he manat, vosaltres donareu testimoni d'això, ja que jo us envio la promesa del meu Pare, però heu de romandre a la ciutat fins que sigueu revestits del poder de l'alt.

L'Ascensió

El Senyor Jesús, després d'haver parlat amb ells, els porta fins a prop de Betània, i aixecant les seves mans els va beneir i mentre els beneïa s'allunyava i era pujat al cel i està assegut a la dreta de Déu. Ells es van prostrar davant d'Ell i van tornar a Jerusalem amb gran goig i estaven contínuament al temple beneint a Déu i després van marxar per totes bandes predicant la doctrina dels Evangelis i cooperant amb ells el Senyor.

El Messies recordà als Apòstols que el seu Pare li havia anunciat: "Demana-m'ho i et donaré per herència les nacions i per límit dels teus dominis el confins de la terra i es van recordar del Senyor i tornaran a Ell tots els termes de la terra i es postraran en presència seva totes les tribus de les gents". D'acord amb aquestes profecies foren les ordres terminants de Jesucrist als seus apòstols; aneu per tot l'univers, els va dir, pre-

diqueu l'evangeli a tot criatura i ensenyeu a totes les gents la religió pura i immaculada de les escriptures de la Llei de Déu.

En el moment de la crucifixió de Jesús, la Verge Maria es troba al Calvari i estava al cenacle el dia del Pentecostès. La tradició postevangèlica recorda la seva

Els Apòstols predicant l'Evangeli

estada a Jerusalem després de la mort de Jesús, el seu trànsit a la vida eterna sense passar per la mort, a Efes, rodejada dels deixebles de Jesús i la seva assumpció al Cel. Com a objecte de culte ha ocupat un lloc privilegiat en la fe i en la litúrgia de les esglésies cristianes, tant a Orient com a Occident. Exponent d'això són els títols amb que ha estat honorada: *Mare Verge*, basat en la narració evangèlica dels evangelistes Mateu i Lluc.

Cadascun dels llibres canònics de la *bona nova*, que refereixen la vida, doctrina i miracles de Jesucrist, els quals formen part del Nou Testament, des del començament l'església, l'església cristiana ha reconegut com canònics els atribuïts a Mateu, Marc, Lluc i Joan. Es va considerar que aquests quatre llibres constituïen una unitat i s'encunyà la fórmula d'evangeli. Cadascun dels quatre

autors sagrats de l'Evangeli és representat per una de les quatre figures simbòliques de l'Apocalipsi: l'àngel, el lleó, el bou i l'àguila, respectivament.

Sant Mateu. Deixeble de Jesucrist i apòstol. Era publicà (persona que escriu del dret públic), de Cafarnaüm que deixà el seu ofici en ser cridat per Jesús.

Sant Marc. Company de viatge de Pau i Bernabé, i de Pere a Roma. Segons la tradició, autor de l'evangeli que porta el seu nom.

Sant Lluc. Deixeble de Sant Pau, autor tradicional de l'Evangeli que porta el seu nom i dels Fets dels Apòstols. Fou company de l'apòstol Pau a partir del seu segon viatge.

Sant Joan. Apòstol de Jesús i un dels quatre evangelistes; era germà de Jaume el Major. Se li atribueix el quart Evangeli i l'Apocalipsi, autor de les Epístoles.

La vida de nostre senyor Jesucrist fou l'exercici de tota la doctrina que ens volia ensenyar, va voler ser infant i jove, per ensenyar-nos que, amb Ell, hem d'estar subjectes als nostre germans i avançar en saviesa i gràcia davant de Déu i de les dones i els homes.

La conducta de les accions humanes que Jesús ens proclamà solemnement ha de revertir en la moral Cristiana al bé suprem, que xifra en l'amor a Déu en aquest món i el gaudi a l'altre, sempre per a major glòria, i la moral Catòlica centra la seva atenció en la humanitat de Déu que indica el sentit de l'activitat de l'home. Jesús va afirmar que ell era el Fill de Déu, enviat per salvar tot el gènere humà amb, la seva mort i resurrecció.

La concepció bíblica del Nou Testament considera la mort com un càstig del pecat original i una limitació fonamental que la vida humana ha patit per la seva causa. No obstant, amb la mort de Crist que ha realitzat la redempció del pecat, el

Cristià creu poder fer de la seva mort el moment de configuració amb Crist i començament de la vida eterna. Actualment, molts aspectes nous adquireixen l'explicació d'aquest fenomen des d'un punt de vista cristià. Se'l considera com participació en el misteri de Jesucrist, Pasqua o pas cap a la unió definitiva amb Déu.

L'acció de patir els turments que Jesús va patir per redimir el gènere humà, per apreciar en el seu valor just els anuncis que una vegada i una altra avançava Crist sobre la Passió de la seva obra, cal recordar d'una banda, el medi ambient secament hostil a la idea del Messies pacient, que s'havia format en el judaisme, i d'altra banda íntimament lligades estan les profecies de Crist amb la trama dels fets evangèlics, en especial amb les declaracions messiàniques. La teologia judaica no va entendre l'obra expiatòria del Messies. La fe cristiana ensenya que Jesucrist és el Messies esperat, el fill de Déu en sentit propi i natural i que, per tant, és veritablement Déu i veritable home, la mort i resurrecció del qual ha portat la salvació al món.

La tradició ha distingit en Crist les funcions de mediador de la Nova Aliança, sacerdot, víctima, redemptor i salvador, la divinitat de Jesucrist, juntament amb el dogma de la Trinitat representa el misteri central del cristianisme. les actuals tendències de les cristologia segueixen dos camins diferents i complementaris: un posa l'accent sobre l'objectivitat (salvació) del disseny de Déu realitzat en Jesucrist; l'altra insisteix sobretot en la interpretació subjectiva feta per Déu a l'home concret, a través de Jesucrist. En la primera perspectiva l'Encarnació és considerada com aquell succés que dóna sentit a la història humana. L'obertura de l'home a Déu i als altres no es percep sinó a través de la historització (Déu es fa un home) de Déu en Jesucrist. D'aquí la importància que s'atorga a la consciència que Jesucrist té de ser Messies, Fill de Déu, i el significat Còsmic del misteri de la seva vida. L'altre corrent centra el seu interès en la conversió de l'home. Part de l'experiència del pecat i de la limitació. El fet de l'Encarnació és important en la mesura en que pugui influir en la concepció de l'existència cristiana i alliberar l'home del pecat.

El Jesús de la història no importa només com un fet del passat i real, sinó com una crida a la consciència del cristià, que ha de respondre amb la seva fe. Aquí es nota la influència de la filosofia existencialista que ha donat els elements d'aquesta teoria.

Objectes personals. Després que Jesús expirés, els soldats i altres curiosos es van emportar tots els objectes personals que foren utilitzats i que Jesús portava durant el seu martiri i mort.

L'esponja.- El patriarca Nicetes va trobar el mitjà per salvar l'esponja i la llança de la Passió; l'esponja se la va portar a Constantinoble, on es va exposar durant molts dies, primer pels homes i després per les dones. Actualment es conserva a la Basílica de Sant Joan del Laterà a Roma.

Túnica de Jesús.- Segons el costum del país, els jueus portaven tres peces de roba: la túnica d'una sola peça; per això, l'anomenaven inconsútil; a sobre d'ella en portaven una altra de més llarga anomenada dolimà, i la tercera, o exterior, era la que des de l'espatlla baixava fins als peus. Així estava vestit Jesús, els dos últims vestits foren despullats i repartits, i el primer o sigui la túnica, se la van jugar els sol-

dats al peu de la creu i avui es conserva a la ciutat de Trèveris.

inscripció INRI.- El títol o inscripció de la mateixa es va descobrir a les voltes del Temple de la Santa Creu, a Roma.

La corona d'espines de Jesucrist.- Es conserva a París. L'any 1896, quan es va canviar el reliquiari que la guarda se'n va fer una fotografia, està a l'Església de Nostra Sra. de París i se'n conserven porcions a Pisa, Tolosa, Trèveris, Autun, Roma, Escorial, Werelghem, Barcelona (Església del Pi) i Targa.

La creu de Jesucrist.- La Creu en la qual fou crucificat el Nostre Senyor Jesucrist era "*immisa*" (l'latina), creu amb el travesser situat a tres quarts d'alçada del sòl del pal, o sigui amb el braç vertical que sobresortia als dos formats horitzontals. Segons la tradició, el pal vertical mesurava des del sòl del terreny 2,80 m. i el travesser horitzontal mesurava 1,80 m.

La insígnia de la nostra pàtria, Catalunya, és la senyera que els bons patriotes defensaríem amb tenacitat i dignitat, fins fer possible i assolir la plena llibertat, perquè ella ens recorda els fets gloriosos i també les adversitats dels nostres avantpassats. Els pobles tenen el seu escut que fa memòria dels seus orígens, dels fets més grans de la seva història. En temps dels romans la creu fou senyal de deshonra i ofensa, però des de que en ella va morir Crist la va santificar passant a ser signe d'honor i glòria. La santa Creu és la insígnia del cristià perquè a la creu, morint per nosaltres, ens compara i rescata Jesús el nostre Redemptor.

En referència a l'estímul, a la resposta general a aquest interessant article seria d'agrair i molt especialment a les persones que senten fins a cert punt reticència a les divines escriptures que tinguessin un concepte determinat i comprensiu referent a aquestes veritats revelades, que ens confirmen els esdeveniments "històrics" tan importants que en el seu degut temps i lloc es van proclamar, realitzar i executar, molts cops amb una gran solemnitat, en diferents zones i territoris de Natzaret, Betlem, Jerusalem, Palestina, etc., referents entre d'altres, a l'arribada del nen Jesús per part de Maria Verge i Sant Josep, i continuaren desenvolupant-se durant tota la vida de la seva infància, joventut, peregrinació, procés, martiri, mort i resurrecció. Ressuscita al tercer dia d'entre els morts i als quaranta dies pujà als cels i està assegut a la dreta de Déu.

Aquests esdeveniments no s'han d'oblidar i cadascú en la seva condició moral i ètica pot establir en virtut d'una visió general de les teories en potencialitat de l'univers i també d'uns principis filosòfics i religiosos que porten a determinar un sistema de normes o creences correctament històriques i fiables del gran saber.

Que la salut, la sort i la saviesa ens acompanyi a tots!

(*) vull expressar el meu agraïment a Àlex Salvat Papiol, que ha estat l'autor de la reproducció de les fotografies d'aquest article.